

PREGLED GRADIV – Odgovori na vprašanja na poglavje PREGLED GRADIV (str. 17):

1. Kaj je standardizacija in kakšno vlogo ima v Sloveniji?

Standardizacija je delovanje na področju sestavljanja standardov za splošno in večkratno uporabo zaradi optimalne urejenosti na določenem področju. V Sloveniji je to državna funkcija, ena od pomembnih dejavnikov zagotavljanja varstva ljudi in okolja.

2. Naštejte osnovne pojme s področje standardizacije in jih pojasnite.

Vsi pojmi so na kratko razloženi v skripti prof. Žarnića na str. 20 in 21 in na sledeči strani: <http://www.sist.si/slo/g2/g22.htm>

3. Kaj omogoča peskušanje, certificiranje in s tem povezano zagotavljanje kakovosti?

Omogočajo sistematičen pristop in izboljšanje kakovosti proizvodov in storitev ter doseganja mednarodne oz. evropske ravni (povečana izvozna sposobnost, konkurenčnost podjetij).

4. Pojasnite razliko in povezavo med tehničnim predpisom in standardom ter kdo je pristojen za njihovo pripravo in izdajanje?

Tehnični predpis je predpis, ki določa tehnične zahteve, ki morajo biti izpolnjene, in se pri tem lahko sklicuje na vsebino standarda. Standard pa je dokument, ki določa pravila, smernice ali značilnosti za neko dejavnost in njene rezultate. Tehnični predpis je treba nujno upoštevati, medtem ko standard podaja le smernice, glede katerih pa se izvajalec odloča, če jih bo upošteval ali ne (če niso določene s predpisom). Tehnične predpise izdaja organ oblasti, medtem ko standarde pripravi in sprejme SIST (Slovenski inštitut za standardizacijo).

5. Pojasnite pojme: akreditiranje, certificiranje, tretja stranka, preskušanje, certifikat o skladnosti, izjava o skladnosti in dobavitelj.

Vsi pojmi so na kratko razloženi v skripti prof. Žarnića na str. 22.

6. Kaj je to raven standardizacije in kateri vrsti standardizacij glede na način njihovega nastajanja poznate?

Raven standardizacij je zemljepisni, politični ali gospodarski obseg vključenosti v standardizacijo. Poznamo dve vrsti standardizacij: selektivna (izberejo se neke značilnosti, ki se proglasijo za standard, razvojna in nujna standardizacija, če se hočemo razvijati naprej, od podjetij do mednarodnih organizacij) in sistematična (razvojno spreminjajoča standardizacija, izhaja iz najboljše trenutne prakse, obratno).

7. Pojasnite hierarhično razporeditev standardizacije in opišite značilnosti vsake izmed standardizacij po tej razporeditvi.

Shema hierarhije je v skripti prof. Žarnića na str. 22.

Na vrhu hierarhije se nahajajo mednarodne orgaizacije za standardizacijo kot na primer ISO, IEC in ITU. Te so tudi najstarejše na svetu in pokrivajo s standardi največ področij. Pod njimi so nacinalne organizacije, ki jih vsaka država sama določi zase, pri nas je so SIST. Med

mednarodnimi in nacionalnimi organizacijami se lahko nahajajo tudi regionalne, ki obsegajo samo določene države, npr. v EU so CEN, CENELEC in ETSI. Te podajajo svoje standarde in SIST prevzema standarde po teh, če pa za določeno področje v EU ni standarda, potem SIST prevzame standard z mednarodnega nivoja. Pod nacionalno standardizacijo je interna standardizacija, katere naloga je vpeljavo standardov na interno raven s selekcijo glede na potrebe podjetja. Med nacionalno in interno standardizacijo pa je še panožna standardizacija, ki jo sestavljajo gospodarska in strokovna društva.

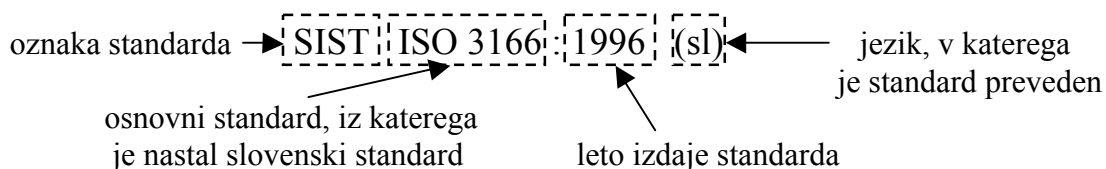
8. Kateri organ je v Sloveniji pristojen za področje standardizacije in katere dejavnosti sodijo v njegovo pristojnost?

Pristojni organ za področje standardizacije je Slovenski inštitut za standardizacijo (SIST), ki je sestavni del mednarodne in svetovne standardizacije. SIST je odgovoren za vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje nacionalnega sistema standardizacije, se pravi je odgovoren za pripravo, sprejem, izdajo, vzdrževanje in razveljavitev standardov. Sprejete standarde objavi v *Sporočilih*.

9. Kako poteka dela v zvezi s pripravljanim in sprejemanjem standardov v Sloveniji?

Najprej se poda podoba, je pisna in argumentirana, lahko tudi s strani zainteresiranih organizacij. Na pogladi pobude tehnični odbor ustvari delovni osnutek, ga s konsenzom potrdi in pošlje kot osnutek standarda v javno obravnavo. Ko se pripravi končno besedilo, ki upošteva pripombe, to besedilo postane končni osnutek standarda. Končni osnutek standarda postane standard tako, da ga SIST podrti s konsenzom.

10. Kako so označeni slovenski standardi in kaj pomeni vsak izmed delov oznake?

To pomeni: Slovenski standard (SIST), ki je po metodi prevoda (sl) prevzet po mednarodnem standardu ISO 3166 in je bil izdan leta 1996.

11. Pojasni razliko med novim in starim pristopom k tehnični harmonizaciji.